

Stockholm Pride 2013

Såpoperan som vill tvåla till klyschorna

Publicerad 2013-07-31 10:11

Foto: Alexander Mahmoud "Såpan" spelas i två avsnitt varje kväll under Stockholm Pride på Unga Klara.

STOCKHOLM PRIDE 2013

Allt om: Stockholm Pride 2013

Queerteater i tv-format. I kväll har "Såpan" premiär, en musikal utformad som tv-serie, som Kvalitetsteatern spelar under Prideveckan. I sex avsnitt skruvar de butch- och fjollstereotyperna så många varv att publiken blir yr. Och inte kan slita sig.

Det är dagen före premiären. I Unga Klaras lokaler genrepas en dans som övergår i jazzhänder och sexinvider. Regissören och manusförfattaren Robin N Spegel applåderar.

– Såpoperan har blivit stor igen, folk streamar och maratonkollar på nya "Dallas". Det fina med formatet är att det bara pågår och aldrig tar slut – och att man ändå måste fortsätta titta. Jag ville göra en queer och lesbisk serie som utspelar sig i Stockholm, kring saker som kan hända mig och mina vänner. Det känns väldigt rätt att sätta upp en såpa som teater där publiken kommer ännu närmare karaktärernas liv. Och varandras. Vi vill att det här ska bli en mötesplats, säger hon om såpan som ges i flera avsnitt veckan ut och riktas till "The L word"-fantaster, "Queer as folk"-fans och alla andra.

Huvudpersonen är Fifi, hejarklackstjejen som hastigt avbryter sina läkarstudier på Harvard för att ta över pappans nattklubb. I och bakom den scenbyggda baren rör sig queera människor vars liv trasslar in sig i varandra.

Såpoperan föddes på 30-talet och gav namn åt radioreklamer som ville sälja tvål till hemmafruar med hjälp av intima relationsförvecklingar. I dem var rollerna tydliga: mamma, pappa, barn, älskarinna. Sedan dess har genren förknippats med en

"SÅPAN"

"Såpan" spelas i två avsnitt varje kväll kl 19 under Stockholm pride på Unga Klara. Som alla riktiga såpor går den i repris: helgerna den 16–17, 23–24, och 30–31 augusti. Bakom "Såpan" står den fria teatergruppen Kvalitetsteatern.

kvinnlig publik. Kvalitetsteatern tycker att såpagenrens klyschiga karaktärer är roliga att utgå ifrån. Särskilt eftersom att hbtq-familjen har så många fler medlemmar: butchen, femmen, musikalbögen.

– Som tittare är det skönt att möta sådana enkla trygga kategorier. Och rollspelet, att leka med det extremt feminina eller maskulina, är ju vad queervärlden sysslar med annars också. Det är väldigt kul att skriva manus till en såpa för man kan bara mata intriger. Karaktärerna kan dras hur långt som helst och allt kan hända inom en halvtimme, säger Robin N Spegel.

Hon tycker att såpans maximalistiska form ger hbtq-personer större handlingsutrymme. Plötsligt börjar fjollan slåss och dessutom utlovas "lesbiska graviditeter, regnbågsfamiljeseparationer, polyamorösa dansgolvhängel och intersexuella återuppståndelser från de döda".

Andrea Edwards är en av föreställningens skådespelare. Under en teaterkonferens sökte hon medlemmar till sitt scenkonstkollektiv Counterforce Productions, CP, som bland annat satt upp "Scum-manifestet" – en monolog som återkommer på Teater Giljotin i december. I publiken under den föreställningen satt Robin N Spegel, som precis hade börjat skriva "Såpan". Hon mejlade sitt intresse att ansluta till kollektivet och undrade samtidigt om Andrea Edwards möjligen kände till någon skådespelare som var över 40 år, lesbisk, queer eller åtminstone feminist?

– Det var konstigt hur svårt det var att hitta en sådan person, säger Robin N Spegel i en paus från repetitionen. På en stol intill sitter Andrea Edwards.

– Jag blev lite förnärad över frågan: "Men jag då?" Så då bestämde vi möte och det har varit en fantastisk upplevelse att vara i en helt fri produktion. Punkigt. Alla idéer om vad teater borde vara ställs på ända, säger Andrea Edwards.

Hon spelar den äldre Rori som är väldigt svag för de unga flickorna i baren och förälskar sig i Fifi. Även åldersnormer utmanas i föreställningen.

– Åldersfascismen är nästa grej jag vill arbeta mot. Att kvinnor ses som objekt och tappar i värde med åldern. I religiösa länder finns åtminstone någon sorts modersgloria men i Sverige är det katastrof. Jag läste att vi är sämst i världen på att ta hand om våra gamla, säger Andrea Edwards och Robin N Spegel instämmer:

– När vi började repa insåg jag mina egna fördomar och det var intressant. Jag hade till exempel en tydlig idé om hur äldre skulle gestaltas och röra sig. Att de skulle veta vad de ville i livet och alltid stå för det. Inte visa någon osäkerhet. Det där är falskt, fick jag höra.

– Ja, alla människor som åldras vet att inte så mycket förändras. Konzepten "30-åring" och "40-åring" finns knappt och ändå ska folk uppge exakt ålder så fort de svarar på en enkät på stan.

– Egentligen är det enda som händer med åldern att man blir mer ålderslös. Man är både 52, 40, 25 och 16 år i samma person, säger Andrea Edwards.

Inför riksdagsvalet nästa år drar Robin N Spegel i gång sitt kommande projekt, "Lesbisk makt 2014". En valstuga som ska turnera över landet, samla in lesbiska historier och spara dem i ett bibliotek och i olika konstformer.

Hon tycker att de queera stora föreställningar som gjorts – till exempel "Rent", "La cage aux folles" och "Angels in America" – utgår från ett amerikanskt bögperspektiv. Eller också fokuserar de på konflikter och komma ut-dialoger som uppstår mellan hbtq-personer och heterosexuella. Allt sådant slipper den som ser "Såpan".

– Jag följer "Grey's anatomy", och där finns ett lesbiskt par som nyligen krisade kring en otrohet. Det var ändå ett steg framåt att masskulturen inte visade det perfekta lesbiska paret utan ett "vanligt" relationsproblem. Det finns så mycket som måste förändras. Jag vill se hbtq-personer och deras relationer ha huvudrollerna på Stockholms scener framöver, säger Robin N Spegel och återgår till repetitionerna i det mörka och lila klubbjuset.

Där pågår ett blossande musikalnummer. En man kliver fram och sjunger på Österlensskånska om ett "naturromantiskt patriarkat". Dansare väller in, tonarten höjs och allt fryser i ett plötsligt hängel. Och så såpoperans klassiska speakerröst som avslutar avsnittet: "Kommer Fifi och Rori någonsin att få ligga med varandra? Missa inte nästa avsnitt. Samma plats, samma tid."

Matilda Gustavsson

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.